

Часопис „Дипломатија, 21. век“ (Diplomacia Siglo XXI) објавио је интервју уредника Сантјага Вело де Антеле са амбасадором Републике Србије у Мадриду, господином Данком Прокићем, који је говорио о Србији, њеним односима са Краљевином Шпанијом, европским интеграцијама, активностима наше Амбасаде у Мадриду, српској дијаспори у Шпанији, туристичким атракцијама наше земље, гастрономији и сл.

Интервју је доступан на интернет страници часописа: https://issuu.com/revistadiplomacia/docs/diplomacia_95_web (од 12-те до 16-те стране), док верзију на српском језику можете прочитати овде.

Данко Прокић, амбасадор Републике Србије у Шпанији

„СРБИЈА ЈЕ НА ДОБРОМ ПУТУ ДА ПОСТАНЕ ЧЛАНИЦА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ“

Амбасадор Републике Србије у Шпанији, господин Данко Прокић нас дочекује јасним и концизним речима: „Многе везе засноване на једнакости и пријатељству су, током свих ових година, ујединиле наша два народа, а наше две државе деле заједничко искуство, јер се налазе на значајним геостратешким местима. Могу да кажем, са великим поносом и задовољством, да пролазимо кроз најбољи период наших билатералних односа.“

Амбасадоре, какви су односи између Шпаније и Србије?

Први контакти и разговори међу дипломатским представницима Србије и Шпаније су започети 1880. године у Паризу, поводом званичног обавештења о независности Србије. 1882. године ти контакти су појачани. Представник Србије је у Паризу био на пријему организованом поводом посете шпанске краљице Исабел, где је примио честитке за проглашење монархије у Србији. Касније је српски краљ Милан Обреновић награђен Орденом краља Карлоса III, највишим одликовањем ове врсте, који му је додељен од стране краља Алфонса XII.

Међутим, конкретна историја о успостављању дипломатских односа између наше две земље почиње 1916. године. Тада се влада Краљевине Србије налазила на грчком острву Крфу, као последица Првог светског рата и војног фронта. 25. августа исте године председник Владе Србије наложио је српском амбасадору у Паризу да контактира са шпанском амбасадом у Паризу и затражи агреман за амбасадора Србије, господина Драгомира Јанковића, у то време шефа штаба краља Петра Првог. На одговор из Мадрида се није дуго чекало и 20. септембра 1916. године дат је агреман. Министарство спољних послова Шпаније је послало ноту у којој пише следеће: ... „служи да изрази представнику Србије да Влада Њ.В. са задовољством прихвата именовање господина Zancovits у потпису: Краљ Алфонсо XIII. 14. октобра 1916. године, регент Александар је, у име краља Петра Првог, написао писмо Алфонсу XIII о именовању Д. Јанковића за амбасадора у Шпанији. Важно је знати да је овај српски амбасадор прво био именован за Берлин, али због прекида дипломатских односа са Немачком ту позицију никада није преузео. Након тога је именован за функцију у Мадриду, највише због неутралне улоге Шпаније у Првом светском рату и њене важности на мапи Европе у то време. Амбасадор је дошао у Мадрид неколико месеци касније и 7. фебруара 1917. године предао

акредитиве краљу Алфонсу XIII, од када почиње стогодишња историја дипломатских односа између наше две земље.

Осим тога, Шпанија подржава Србију у процесу европске интеграције...

Могу да кажем, са великим поносом и задовољством, да пролазимо кроз најбољи период наших билатералних односа. Политички дијалог на највишем нивоу је веома развијен. Шпанија подржава Србију у процесу европских интеграција и у очувању њеног територијалног интегритета и суверенитета на Косову и Метохији. У Србији постоји друштвени и политички консензус свих релевантних чинилаца о будућности Србије као чланице Европске уније. Као земља кандидат, Србија је на добром путу да постане чланица Европске уније. 27. фебруара 2017. године отворили смо два нова поглавља (20 и 26) у приступним преговорима са ЕУ.

Постоји успешна сарадња између наше две земље у различитим секторима: економском (иако постоји потенцијал за побољшање), војном, полицијском, културно-просветном и научно-технолошком. Трговинска размена 2016. године била је око 400 милиона евра.

Културне везе су увек спајале наша два народа. Интересовање грађана Србије да науче шпански језик и културу је огромно, посебно након отварања Института Сервантес у Београду 2004. године. Србија је практично упознавала Шпанију кроз њену књижевност. Године 1895. појавио се први превод, директно са шпанског на српски језик, дела Мигела Сервантеса „Дон Кихот“. Ово је био први превод „Дон Кихота“ на један од јужнословенских језика. Многа позоришна дела шпанских писаца играна су и радо гледана у Народном позоришту у Београду од оснивања 1868. године. Само два месеца после оснивања, публика је могла да погледа комедију Мануела Хуана Дијане „Лек од пуница“, а до краја 19. века одиграно је 8 драмских дела у више од 40 извођења.

Активности и дешавања у Амбасади Србије у Шпанији су константна...

2016. године Амбасада Србије у Мадриду је отпочела обележавање 100 година од успостављања дипломатских односа и организовала пригодне активности:

- Изложбу о добитнику Нобелове награде за књижевност и дипломати Иви Андрићу на Универзитету Комплутенсе, Споразум између Универзитета Комплутенсе из Мадрида и Универзитета у Београду потписан је у априлу 2016. године.
- Представљање књиге "Српске народне приче Вука Стефановића Караџића" шпанског издавача Мирагвано, у књижари "Лос Едиторес" у Мадриду и на Универзитету Комплутенсе у Мадриду, у априлу 2016. године.
- Месец април био је посвећен Србији у клубу Касино де Мадрид са конференцијама разних познавалаца Србије. Поетско вече са српским и шпанским песницима и концерт српског пијанисте Стефана Ћирића.
- Циклус српског филма у шпанској Филмотеци у априлу 2016. године, са девет нових и

старих филмова.

- Изложбу фотографија "Балканерос" о најпознатијем фестивалу трубе на свету - Гучи, српског фотографа Александра Келића и Туристичке организације Србије, од септембра 2016. до фебруара 2017. године у Народном музеју антропологије, и три балканска концерта у Музеју.

- Изложбу графика "Анђели" у Дому Галиције српског уметника Вељка Михајловића, у октобру 2016. године.

- Потписивање Меморандума о разумевању архива између Министарства образовања, културе и спорта Шпаније и Архива Србије, уз предавања четири стручњака о историји наших односа, у новембру 2016. год.

- Изложбу фотографија "Србија у Првом светском рату" Министарства одбране Републике Србије (Војни музеј Србије) у новембру 2016. године на Институту за војну историју и културу Шпаније. Предавање о односима Србије и Шпаније професора Рикарда Руиса де ла Серне.

Из 2015. године истакао бих изложбу о великом проналазачу српског порекла Николи Тесли у Фондацији Телефоника, која је имала огроман успех и пребачена је у Град наука и уметности у Валенсији где је отворена до краја марта 2017. године.

Како живе српски грађани у Шпанији?

У последњих 100 година много људи из Србије је прошло кроз Шпанију, и то писаца, песника, уметника, музичара, а неки од њих су ту и остали. Дозволите ми да истакнем двојицу - Иву Андрића, добитника Нобелове награде за књижевност 1961. године, који је овде радио као дипломата 1928/1929. године и Јована Дучића, великог српског песника који је у Мадриду боравио од 1919. до 1922. године.

Од пре 5 година постоји у Мадриду Хиспано-српско културно удружење Иво Андрић које се бави наставом српског језика и културе за децу и младе у Амбасади Србије у Мадриду, а организује и бројне културне активности, као што су концерти, циклуси српског филма, презентације књига српских аутора преведених на шпански, клуб за читање српских писаца итд.

Такође су и многи српски познати спортисти оставили траг у шпанском спорту. Желим да нагласим да су три тренера ФК Реал Мадрида били Срби, један и у ФК Барселона. Атлетико Мадрид је освојио дуплу круну 1996. године са српским тренером Радомиром Антићем. Србија је четврта земља, после Бразила, Аргентине и наравно Шпаније, по броју фудбалера у Краљевском клубу Селта из Вига. Селта броји чак 14 српских играча у својој историји. Бројни тренери и кошаркаши Реал Мадрида и Барселоне и других шпанских тимова су били Срби и донели су им много победа.

Тренутно на шпанским универзитетима постоји велики број српских студената и

професора. Амбасада Србије у Мадриду се труди да информисе српску заједницу о свим активностима и да је окупи уочи најважнијих празника за нашу земљу, као што је Дан државности. Задовољни смо што постоји много деце из мешовитих бракова који долазе у Амбасаду да науче наш језик и културу захваљујући Хиспано-српском културном удружењу Иво Андрић. Са њима сваке године славимо Дан Светог Саве, заштитника школа у Србији.

Да ли су и даље најпривлачнији туризам у Србији и културна понуда?

Србија је увек била подељена између Истока и Запада, не само географски, већ и политички и културолошки. Овај положај довео је до сталне миграције и мешања становништва. Резултат тога је мултиетничко, мултикултурално и мултиконфесионално друштво у Србији. Налази се у централном делу Балканског полуострва у југоисточној Европи. Северни део припада централној Европи, али по географским и климатским условима Србија је такође делимично и медитеранска земља. Србија нема морску обалу, али то је земља кроз коју Дунав протиче дуж 587 километара. Србија је раскрсница путева у Европи и геополитички важна територија. Међународни путеви и железничке пруге пролазе кроз долине река у нашој земљи и представљају најкраћу везу између западне Европе и Блиског истока.

Најпопуларније дестинације су градови Београд и Нови Сад, планине Копаоник и Златибор и бање Врњачка и Сокобања. Места у Србији која су на UNESCO листи светске баштине су: манастир Студеница, Стари Рас и Сопоћани, средњовековни споменици на Косову и Гамзиград - Ромулијана.

Такође, у оквиру UNESCO програма „Памћење света“, у Светски регистар културне документационе баштине из Србије су уписани Архива Николе Тесле и Мирослављево јеванђеље из 1180. године, чију копију излажемо у Мадриду на различитим местима (била је у Националном музеју антропологије, а ускоро ће бити изложена на Универзитету Комплутенсе). UNESCO Савет је део Парка природе Голија прогласио за Резерват биосфере Голија–Студеница.

Прелепе планине Србије, национални паркови, реке и језера су идеално место за одмор у природи - од лова и риболова до екстремних спортова. Морате обавезно посетити Национални парк Ђердап. Дунав ту отвара свој пут кроз Карпате и, захваљујући брани која се зове „Гвоздена капија“, река је укроћена. Овде Дунав постаје велико језеро ширине до 7 км. Мало море, савршено за пловидбу, па чак и за сурфовање. Међу атракцијама дуж Дунава је Голубачка тврђава и археолошко налазиште Лепенски Вир, са налазима старим и до 8000 година, као и Табла цара Трајана која датира из 103. године.

Фрушка гора су зелена брда северне Србије где можете наћи, сакривене у шуми, 16 средњовековних манастира који ово подручје чине познатим под називом српска Света Гора. Ови хришћански манастири, изграђени током 15. и 16. века, представљају јединствену културно-историјску целину српске барокне уметности и привлаче подједнако вернике и туристе.

Захваљујући планинарењу и бицикличким рутама, та посета постаје јединствено искуство које комбинује културу и природу.

Сеоски туризам је веома важан за нас јер имамо јединствена места у свету.

У Србији се доста обраћа пажња на културни туризам, а пример за то су: манастирске руте и путеви римских императора, са посебним освртом на реку Дунав. Културно богатство Србије и недавни археолошки налази могу се видети у Виминацијуму, древном римском граду. Чак 18 римских императора рођено је на територији данашње Србије, од којих је најважнији Константин Велики, који је легализовао хришћанство у старом свету, и тако изменио ток наше цивилизације.

Што се тиче музеја у Србији, у главном граду Београду имамо један од најважнијих музеја, који је посвећен науци, а то је Музеј Николе Тесле, јединствена научна и културна институција, која чува аутентичне Теслине документе и личне предмете и има колекцију од непроцењиве вредности.

Народни музеј је основан 1844. године и има колекцију од преко 400.000 предмета, укључујући многа страна уметничка дела. Треба поменути и Музеј савремене уметности, Етнографски музеј, Галерију фресака, или Музеј историје Југославије. То је културна институција која је, после Калемегдана, најпосећенија туристичка локација у главном граду.

Популарни су и бројни фестивали, као што су позоришни фестивал БИТЕФ, Фестивал игре (на коме су учествовали Национална плесна компанија Шпаније и компанија Виктор Уљате, на пример), филмски фестивали. Најпознатији су, свакако, музички фестивали: ЕГЗИТ у Новом Саду и Сабор трубача у Гучи.

Такође треба напоменути да је српски град Нови Сад први град ван ЕУ који је изабран за Европску престоницу културе 2021. и младих у 2019. години.

А да не причамо о гастрономији...

Разноврсност српске кухиње има порекло у географској и културној разноликости Србије и променама у друштву. Утицаји српске кухиње су богати и разноврсни, то је мешавина балканских укуса. Међу аутохтоним производима Србије имамо кајмак, ајвар, гибаницу, цицвару, слатко од ружиних латица и друге специјалитете.

Димљено месо је специјалитет Србије, а не сме се пропустити ни јагњетина. На југу Србије су печења и месо на роштиљу посебно познати и веома популарни специјалитети. То су ћевапчићи и плескавице.

Ако желите да пробате националну српску кухињу, препустите се искусним рукама српских угоститеља, а можете пробати: супе и чорбе (многа кувана јела), главна јела од меса или рибе, салате, укусне дезерте и сва врсте пића, укључујући ракије од којих је најпознатија шљивовица, али и фантастична бела и црна вина.

Сантјаго Вело де Антелo